EL POU de la gallina
Revista manresana d'informació i opinió

Sobre les Bases de Manresa

Â
Penso que té poc sentit històric voler comparar les Bases de Manresa del 1892 amb la situació actual de la nació catalana, que ha optat d'una forma majoritària, democràtica i pacífica per la ruptura amb un estat espanyol que, encara avui, gairebé 40 anys després d'aprovar la Constitució espanyola, és incapaç de treure's del damunt uns tics franquistes que el fan autoritari i inapte per resoldre mitjançant la via democràtica qüestions tant importants com l'autodeterminació de les nacions que conformen de manera forçada aquest estat. Actualment, el desig d'emancipació nacional és tan gran que ha de resultar imparable. Les Bases de Manresa van ser un projecte que volia establir un estatus especial dins l'Espanya monàrquica, tot respectant el poder central espanyol, mitjançant un vincle que uniria Catalunya amb la Restauració espanyola. Si es pogués comparar i concretar realment aquesta idea, potser seria possible fer-ho amb l'Estatut d'Autonomia del 1919, que no va entrar en vigor, a l'empara dels catorze punts universals del president nord-americà Woodrow Wilson. Però, no hi ha cap dubte que les Bases de Manresa són regeneracionistes i accepten el marc espanyol, amb la ferma convicció que, impulsades des de Catalunya, millorarien les condicions generals d'una Espanya en crisi, retrògrada, desprestigiada i plenament immersa en un sistema polític corrupte, de cacics i oligarques, que en el millor dels casos, fomenta l'abstencionisme en la política.

En positiu, també penso sincerament que si les Bases de Manresa tenen un valor ideològic important és el de mantenir la idea de Catalunya com un fet gairebé biològic, que va servir per garantir-ne la supervivència. Van tenir un petit impacte social, però no es pot negar la seva influència tant en les classes mitjanes urbanes com rurals. Les Bases de Manresa són fruit d'una època històrica determinada, que certament busca el seu encaix dins la monarquia espanyola, però Prat de la Riba deixa ben clar que l'única pàtria dels catalans és Catalunya. Entenen que políticament s'han de moure dins del possibilisme, però deixen la porta oberta a reivindicacions futures. Valentí Almirall parla de "Lo catalanisme" entès com a particularisme, quan el federalisme ha fracassat estrepitosament. I, en el fons, el mateix Francesc Cambó, no tan sols ho reconeix, sinó que el reverencia. El catalanisme fa un salt ideològic molt important, i poc estudiat, històricament el 1919, quan Francesc Macià i Daniel Cardona funden la Federació Democràtica Nacionalista, que serà la primera formació política clarament independentista.

Il·lustració: "La Il·lustració Catalana" (número 282). Biblioteca de Catalunya